

TAPOLCZAI LAPOK

Társadalmi és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A szerkesztőség:
Wallner-féle ház, a tó partján, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Felelős szerkesztő:
KOLLÁNYI ÖDÖN.
Kiadó és laptulajdonos:
LÓWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K., negyedévre
2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: Egy hasábos petitsor egyszeri közlésnél 8,
többszöri közlésnél 6 fillér. Apró hirdetes lappal együtt egész
évre 16 korona. — Nyílt-tér: petitsora 40 fillér.

Kivándorlási szédelgők.

Hiába, az emberiség örökké hiszékeny, álmodozó marad, amelyet még a reménység halavány sugara is lebilincsel, megbűvöl. Mindig többre vágyik, magasabbra akar kuszni; zordonnak, áldatlannak találja azt az országot, amelyben él, s az uralkodó viszonyokat örökös járomnak, amelytől sohasem bír megszabadulni. S óvárog valami boldogabb vidék után, amelyet csak hazug regékből ismer, fantáziájával megfűszerezi; és ime csábitja, hívja az ígért földje. A lélekben megérlelődik a terv, valami szólítja és marasztja is. Reménykedik és mégsem. Menne és nem mer! Titkos ösztöne marasztja, hogy hátha mégsem uralkodik ott a teljes boldogság, hátha neki lesz csak ott rossz sora, küzködik a vágygyal, amely démoni erővel akarja lenyugózni. A helyzetét még sanyarubbnak találja, a sorsát rabszolgasorsnak; annyira vágyódik, dűslakozni akar a kincsben, a mérhetetlen gazdaságban.

A falat kenyér, amely máskor munka után oly izletesnek s oly felülmulhatatlan eledelnek tűnt fel neki: most keserűvé, gyűlöltté válik, mert nem akad hozzá — pástétom, mert nem a gazdagság kenyere. És mi kell több, mint hogy ily réveteg, ingadozó lélekbe szines, család, ördögi beszéd-

del legyőzzék a félszét, dűs jövődelmet igérvén neki felennyi munkája után, mi kell több, mint hogy alkalmas szószátyár egyének hamis példákra hivatkozva ostromolják a hiszékeny elégedetleneket, a kik csakhamar tőrbe esnek s odahagyják anyaföldüket, a mely, ha nem is Dárius-kincsét, de biztos életet, megélhetést adott nekik.

Odakünn aztán későn ébrednek a valóra, későn fojtogatja bensejüket a bűnbánó zokszó, későn sirják vissza az elhagyott szülőföldet. Két kezük munkáját éjjel nappal kihasználják, azért a silány béréit, a mit konzul odavetnek nekik. A megfeszített, tulajdonosan kihasznált erő elernyed, kimerül s akkor még koldusabb sors vár rá odakünn idegenben, hol nincs puha fészke, hova pihenőre térjen.

Rideg valóra ébred s fölismeri, hogy egy megtévedt élet volt az övé, hogy szívárványt hajszolt alkonyatig s hogy mennél tovább űzte, annál halványabb lón. S megátkozza azt a pillanatot, a mikor az a kufár ügynök kivándorlásra csábitotta, a mikor elszakította a hazai földtől, a melylyel szive gyermekkorától fogva egybeforrott.

Hiába minden rendelet, minden törvény, a míg a nép nem ébred öntudatra s balgán odadobja sorsát ez ügynökök kezébe. A míg lépre megy minden mézes-mázos ígéretnak s a

míg nem tanul okulni saját vagy ritkan mások szerencsétlenségén. Ezen piócákat, a kik a nemzet véret szívják, ezeket kellene megsemmisíteni; a kik Kanaánul ígérnek ez egyszerű paraszt embernek és valójában az életétől rabolják meg.

Mert nem lehet elég sűrűn figyelmeztetni a kivándorolni akarókat, hogy ne higgyenek a csábító szónak a pusztá igret immár megbabonázza őket. A nép óvása érdekében tesszük az alábbi is közzé:

Egy volt budapesti jelenleg délafrikai lakos ajánlatot tett egy délafrikai bányagazgatóságnak 30,000 magyar bányamunkás szállítása iránt.

A szállított munkásokért fejenként szép összeget kötött ki magának azzal a megokolással, hogy egy magyar munkás annyit fog dolgozni, mint két benszülött fekete, élelmezni pedig alig kell őket jobban a feketéknél.

Ebből látható, hogy milyen elvezéri a lélek-kufárokat, a kivándorlási ügynököket; ez világos képét mutatja annak a sorsnak, a mely a kivándorlókra odakünn vár.

Vigyázzatok magyarok! Űzzétek el házatok küszöbéről azt, a ki idegenbe csábit titeket, mert a sanyaruság leszen ott földi sorotok s mert ezerszer fogjátok megsiratni azt a pillanatot is, a mikor bucsut mondatok anyátoknak, szülőföldeteknek!

T Á R C Z A.

Szikrák.

Közi: **

A „Tapolczai Lapok“ eredeti tárczaja.

Galland Antal (1646—1715) azon időben Gallvees francia orientalista és pénzügytő Colbert és Louvois miniszterek támogatása mellett keleten 1670—1679-ig nagy tanulmányutat tett s gazdag tudományos eredménynyel tért vissza Párisba. Itt 1704—1708-ig tette közzé a keletről eredetiben magával hozott „Ezerég-éj“ fordítását 12 kötetben. Ezen mű sikere oly kevélylyé tette őt, mintha ő maga lett volna a csinos meséknek szerzője s pedans önérzete azon kor ifjúságának alkalmat szolgáltatott arra, hogy vele kötekedjenek. Tudvalevőleg az „Ezerég-éj“ minden meséje így kezdődik: „Kedves nővérem, ha nem alszol, beszélj el nekünk néhányat szép meséidből.“ Ezt fölhasználva, egyik téli estén egy csoport életvidor fiatalember Galland ablakán zörgetett s azt kívánta, hogy a tanárral beszélhessen. A mély álomból felébredt tanár félig öltözve jött az ablakhoz s kérdé, mit akarnak neki mondani. „Valóban itt lakik a híres Galland?“ — kérdék azok. „Igen, itt“ — volt a válasz. „Aki Montdidier melletti Rollotban, Picardiában született?“ „Igen.“ „Aki Nointel követtel keletre utazott?“ „Természetesen.“ „A föliratok akadémiájának tagja?“ „Igen, igen.“ „Aki megbecsülhetetlen műkincseket hozott haza?“ „Az, az.“ S így ment a kérdezősködés, míg a jó ember hideg-

től gyötörtetve, tovább nem bírta és sürgetve kérte, hogy a földögra térjenek, mert ő fázik és nagyon fáradt. Ekkor egy hang szólt: „Kedves barátunk, egy kérésünk van, ha nem alszol, beszélj el nekünk néhányat ama szép mesékből, miket tudsz.“ A pedans tudós egy pillanatra meghökken a csintalan kérés fölött, majd dühösen káromkodva becsapta az ablakot s a kópék a jól sikerült tréfa fölött röhögve folytatták utjukat.

Mikor Gutzkow Károlynak „A szellem lovagja“ című regénye megjelent, egy gazdag hölgytől, kit már korábbi időben ismert, belyegtelen levelet kapott, melyben önagsága így ír: „Mivel szerencsés vagyok azzal dicsekedhetni, hogy a híres szerzővel személyes ismeretségben vagyok, nagyon kíváncsi vagyok legújabb művét olvasni, de mivel városunk könyvkereskedésében hiába kerestem, bátorkodom a tisztelt szerzőt felkérni, hogy mihelyt teheti, a regényt rövid időre kölcsönözze s a mellékelt címre elküldeni sziveskedjek.“ Gutzkow, ki tudta, hogy az illető hölgy ruhákra, fényűzésre ezreket költ s most nem szégyenli megkísérteni, a legolcsóbb, de nem épen tisztességes módon szellemi élvezethez jutni, így felelt: „Nagyságos asszony! Önöknél úgy látszik, sok mindenféle hiányzik, ami másutt könnyen kapható. Nemcsak könyvem a könyvkereskedésben, hanem még a levélbélyeg sem kapható. Az óhajtott könyv nálam ugyan meg van, kedvem is volna önnek ajándékozni, levélbélyegem is van, de fájdalom, hiányzik a csomagoláshoz szüksé-

ges zsinég. Ha ezzel nagyságod kiségethetne, szívesen szolgálatára állok, alázatos szolgálja G. K.“ A hiányzó zsinég természetesen nem érkezett meg s talán önagsága megtanulta, hogy a szellemi élvezetekért is illő áldozatot hozni.

Luckenwaldban, Berlin mellett, 1847-ben egy vadászöltözötű ur szállott be a fővárosból érkező postakocsiba és egy sarokban ülő öreges urtól követelte, hogy a helyét neki átengedje. Az öreg ur azonban tiltakozott, mondván, hogy ő ezen helyet előbb választotta ki és meg is tartja.

A vadász azonban megmaradt követelése mellett és hogy annak nyomatókat adjon, mondá: „Én J. tanácsos vagyok s reménylém, hogy a helyet átengedi.“

Most az öreg ur mentegetődzött, hogy ő előbb ezt nem tudta s átengedte a helyet. Rövid idő múlva a tanácsos ur leereszkedőbb lett s beszédbe ereszkedve vele kíváncsi volt megtudni a nevét.

„Én Humboldt Sándor vagyok“ — felelt egyszerűen az öreg, s most a tanácsos uron volt a sor mentegetődzni s a mellett bókolta a tudósnak.

Mintegy egy évvel később ugyanezen a tájon nagy gyakorlat volt, melyen IV. Frigyes Vilmos király is megjelent. A királynak minden hivatalnok számára volt valami nyájas szava, csak a hivatalosan működő J. tanácsost nem méltatta egy szóra sem. Végre

KÖZGAZDASÁG.

A talaj tápanyag-szükségletének meghatározásáról.

Talajaink termőképessége azok tápanyagtartalmától van függővé téve, amelynek fentartása és fokozása a gazda kezében összpontosul. A talaj tápanyagtartalma, tápanyaggazdasága nem egy meghatározott fogalom, annak mérvét, mennyiséget meghatározni, kiszámítani nem áll módunkban, legalább ez idő szerint nem lehet sem chemiailag, sem semmiféle más módon megállapítani azt, hogy a talajban levő különböző tápanyagokból mennyit képes a növény saját részére felhasználni, azaz a chemiailag kimutatott foszfor-káli és nitrogénből vagy bármely más szerves, avagy szervetlen anyagból mennyi van a növény által könnyen felvehető állapotban. Tehát a kimutatott tápanyagok bőséges jelenlétéből még korántsem lehet következtetést vonni, egyúttal arra nézve is, hogy azok a növények által szintén oldhatók és felvehetőek lesznek, a hogy azokat a növény képes lesz saját gyarapítására szervezete felépítésére fordítani. A talajok egyes tápanyag iránti szükségleteiről más módon, mint növénytermelési kísérletekkel magunknak pontos képet nem alkothatunk, mert ha jelen is vannak az összes legfontosabb tápanyagok, nem okvetlenül bizonyos egyúttal az is, hogy azok felvehetőek is. Ha pedig csak egyetlen egyben is hiányt szenved a növény, az már igen jelentékenyen csökkenti azok terméshozamát, mert termelési szabályként állítható fel az, hogy a növények sikeres termelése mindig a talajban minimális mennyiségben jelenlevő tápanyagtól van függővé téve. Ne sajnáljuk tehát arról műtrágyázási kísérletekkel meggyőződést szerezni s a hiányt ugyancsak ezek alkalmazásával pótolni.

A takarmányrépa terméshozamára befolyást gyakorló körülményekről.

A takarmányrépa terméshozama számos körülménytől van függővé téve s ha kielégítő s kiváltképpen biztos termelés a célunk, azokat egytől-egyig figyelemre kell méltatnunk. Ilyen elsősorban a termelő répa-féleség megválasztása, azaz, hogy mindig valamely olyan-féleség termelésére szorítkozunk, a mely viszonyaink közé a legjobban beilleszthető s ne sajnáljuk arról termelési kísérletekkel meggyőződést szerezni. Egy jó takarmány-féleségektől megkivánjuk, hogy

harmadnapon derülni látszott, mert a király egyenesen feléje tartott s kísérte jelenlétében barátságosan megszólította: Majdnem megfellektem tanácsos urról — Humboldt üdvözlését küldi.

III. György angol király rendkívül pontos volt, azonban alattvalóitól is megkövetelte a pontosságot. Harke lord, aki ebben az erényben túl akarta tenni magát még a királyon is, egy alkalommal audienciára ment a királyhoz s megkésétt egy pár másodpercczel, mert az óra épen akkor ütött tizenkettőt, mikor ő az előszobába belépett. E felett anynyira dühbe jött, hogy botjával bezulta az óra üvegét. A király figyelmeztette a lordot, hogy egy kissé megkésétt. A legközelebbi audiencia alkalmával a király a következő szavakkal szólította meg a lordot:

„Hiszen ön összetörte az órámat, Harke!”

Bocsánat felség, — válaszolta ez — de az óra ütött előbb.”

Ispahan persiai város lakói elmésségükről nevezetese. Erről egy perzsa miniszter Malcolm angol követnek a következő igaz történetet beszélt el:

1820. körül Ispahanban Hadji Ibrahim lett helytartó, kinek családjából azon időben igen sokan előkelő hivatal viseltek az országban. Hadji Ibrahimhoz egyszer egy kalmár jött panaszkodni a reá rótt súlyos adók miatt, miket megfizetni képtelen.

annak terméshozama nagy legyen s ezen nagy terméshozam megfelelő száraz anyag tartalommal kombinálódjék, továbbá, hogy a répa alakja megfelelő, könnyen kiszedhető idejében beérő és olyan legyen, hogy a szedés alkalmával a lehető legkevesebb sérülésnek legyen kitéve, mert ha sérüléseket szenved, akkor már eltartása nagyon bizonytalan lesz. Így pl. a tulságosan vékony farkkal bíró répa-féleség szedésénél nagyon kell ügyelni, hogy a kupaczkokba dobás alkalmával le ne töredezzék. Ilyen répa-féleség megválasztása az első legfontosabb feladat, hogy jövődélmező termésről szólhassunk. Igen nagy befolyása van továbbá a répatermés hozamára a feleség megválasztása után a talajmivelésnek is. Őszszel mély szántásban részesített talajban a répa jobban kifejlődhetik, gyökereit akadálytalanul bocsájthat be a mélyebb rétegbe s általában ilyen talajon sokkal jobb termésre számíthatunk; itt válik be leginkább azon közmondás, hogy az őszi szántás felér egy gyenge trágyázással. A legszembetűnőbb hatást gyakorolja azonban a terméshozam fokozására a talaj tápanyag gazdagsága, mert egy tápanyagokban gazdag és jól megmunkált talajon a répatermés óriási lesz. Legnagyobb hatása van az organikus nitrogénnek, amelyet istállótrágya alájádon adhatunk meg legcélszerűbben, mivel már a takarmány-répa-nál a nitrogéntartalmu műtrágyák alkalmazása nem fizeti ki magát. Igen helyén való lesz azonban a szuperfoszfát alkalmazása, mivel az a répa szárazanyag-tartalmát nagy mértékben növeli, a mi pedig fontos kívánalom, mert annál értékesebb, annál táplálóbb és annál eltarthatóbb a répa, minél nagyobb annak szárazanyag-tartalma.

H I R E K.

Határozás a királyi családban. Súlyos csapással látogatta meg a Gondviselés ismét József főherceget és családját, midőn folyó hó 14-én a hajnali órákban a halál kiragadta szerető szülei és testvérei köréből a család legfiatalabb tagját, a viruló szépségű 19 éves Klótild főhercegnőt. Hurutos tüdőgyulladás oltotta ki fiatal életét. 18-án délután 4 órakor temették el komor udvari szokások és szertartások mellett a budai királyi palota Szent-István-kápolnájában. 1895-ben váratlanul elhalt bátyja: László főherceg mellé helyezték örök nyugalomra. Az egész ország őszinte részvéttel osztozik a főhercegi család mély fájalmában.

Esküdtzéki elnök. A győri kir. ítélőtábla

— Neked épen úgy meg kell fizetned, mint más polgárnak, vagy a várost elhagynod kell — felelt a helytartó — én nem segíthetek rajtad.

— De hát hol telepedjem le? — kérde a kalmár.

— Schirasban, vagy Kaschanban, vagy a hol akarsz, mondá amaz.

— Ah uram! Az előbbi városban unokád, az utóbbiban testvéred a főnök, kik épen úgy gondolkoznak, mint te.

— Nos, hát menj a királyhoz s ott panaszold el bajodat.

— Ah uram, ott meg bátyád, Hadji Nehem az első miniszter.

— Eh, hát menj a pokolba! — szól most türelmetlenül a helytartó.

— Ah uram, a te atyád, a jámbor Hadji Eddin már meghalt, — mondá az ispaháni.

— Barátom! — mondá most a helytartó nevetve — mivel azt hiszed, hogy az én családom ezen a világon, meg a másikon is utadban van, s igazságot nem kapsz, inkább én fizetem meg adódat.

A bécsi kongresszuson III. Frigyes Vilmos kísérétében volt Humboldt Vilmos porosz államférfi is. Isabey francia festő volt megbízva, hogy a bécsi kongresszus egyik ülését lefesse, aki azután azt a pillanatot választá, mikor Metternich herceg Wellington herceget a terembe vezeti. A kongresszus tagjai kivétel nélkül rendelkezésére állottak a festőnek, hogy a kép megrajzoláshoz szük-

elnöke az 1904. év tartamára a zalaegerszegi kir. törvényszéknél szervezett esküdtbiróság elnökévé Sztaniszlavszky Adolf törvényszéki elnököt, elnökhelyettesé dr. Fritz József törvényszéki bírót jelölte ki.

Tanítóválasztás. A szepezdi kántortanítóvá választott Vecsey Gyula helyébe a helybeli róm. kath. iskolaszék egyhangulag Keszler Zoltán eddigi leencze-istváni tanítót választotta meg a f. hó 12-én tartott gyűlésen. Az ifju tanítóban tevékeny, munkás tagot nyer a helybeli társadalom.

A veszprémi főispán. Fenyvessy Ferencz, az elhunyt veszprémmegyei főispán utódjával a király Kolossváry Józsefet, Veszprémmegye eddigi népszerű és közszeretben álló alispánját nevezte ki.

Szolgabíróválasztás. Mint mult számunkban jeleztük, a megyei törvényhatósági bizottság folyó hó 14-én töltötte be az üresedésben levő keszthelyi szolgabírói állást. Negyvenegynéhány szótöbbséggel az állásra Skublics Odónt választották meg, dr. Csák Árpád eddigi szolgabíróval szemben, ki már közel 12 évig szolgálta széleskörű tudásával, tapasztalattal, odaadással megyénk s a keszthelyi járásnak közügyét; szolgált eredményel Keszthelyváros kulturális érdekeit. S ezért a választást — bár teljes elismeréssel vagyunk a megválasztott szolgabíró egyénisége iránt — igazságtalanságnak tartjuk s méltánytalanságnak kell azt az eljárást mondanunk, melyel a jelenvolt törvényhatósági tagok többsége dr. Csák Árpádot részesítette. S e tekintetben nekünk igazat fog adni minden elfogulatlan szemlélője az eseményeknek. Nem szabad ugyanis figyelmen kívül hagyunk azt a körülményt, hogy dr. Csák é. de meinek elismerésül épen a törvényhatóság tűzött ki határidőt a szükséges minősítés megszerzése céljából, továbbá hogy ez a dolog oly formák közt történt, melyek feljogosították dr. Csákot arra, hogy — megszerzén időközben a követelt kvalifikációt — bizton remélte a törvényhatóság mintegy adott szavának beváltását, jogosan várta megválasztatását. Azonban a következmények megmutatták, mennyire csalódott dr. Csák Árpád s vele mindazok, kik hittek az igaz ügy győzelmében. Ilyeneket s hasonló dolgokat tapasztalva — bár elismerjük a megyei szervezetnek bizonyos tekintetben való fontosságát — mégis önkénytelenül feltámad az emberben az óhajítás: állami közigazgatás! jöjjön el a te országod.

Mezőgazdasági kiállítás Veszprémben. A Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület a jövő évben vármegyei mezőgazdasági ki-

séges arcképet lefesse. Csak Humboldt minisztert hiába kérte a festő, hogy előtte üljön. „Csak nézzen meg engem jól, — mondá ez — s mint festő be fogja látni, hogy a természet természetet illetőleg mostohán bánt velem. Tudom, hogy nagyon csunya vagyok. S még ilyen csunya arcképet fizessek is?” „De kegyelmes uram, önnek nem kell az arcképet megfizetnie, csak a festmény teljessé tételéhez van szükségem reá!” mondá a festő. A diplomata meglepetve néz reá. „Ha így van a dolog, nincs kifogásom elene — válaszolá, — de kijelentem, hogy ilyen undok képért nem fizetek.” Így azután a művész lerajzolhatta s mikor a festmény készen volt, Humboldt képét találták e világtörténeti festményen legjobbnak. Humboldt erről értesülvén, mondá: „Hja, azt már elhiszem! Mivel arcképemért nem fizetem, Isebey megboszulta magát s engem lehetőleg találóan rajzolt.”

Csinos bókot mondott egyszer Haydn az ünnepelt Mara énekesnőre. Reynold festő Marát mint Céciliát rajzolta, amint az angyalok énekét elbűvölve hallgatá. Mikor a művész a képet Haydnnak megmutatá, mondá ez: „Igen jól van találva, de egy nagy hibát mégis követett el ön.”

Minő hibát? kérde Reynold megütöközve.

„Ön Céciliát rajzolta, amint az angyalok énekét lesve hallgatja, ahelyett, hogy angyalokat rajzolna, kik Céciliát hallgatják.”

Mikor a negyvenes években a női kalap

állítást rendez, amelynek elnöke Kolossváry József, veszprémi vármegyei főispán. Különösen érdekesnek ígérkezik a mezőgazdasági termények osztályán kívül az országos hírű, fejlett bakonyi mezőgazdasági háziipar bemutatása, amelyet a vármegyei gazdasági egyesület a győri kereskedelmi és iparkamarával együttesen szervez, továbbá a balatoni szőlőtermelés, haltenyésztés és halászat bemutatása, a vadászati rész és az állatkiállítás. Az OMGE. nagyobb díjak ajándékozásával támogatja a kiállítást s a rendezésben is részt vesz. A kiállítási irodát K. Paur Ödön vezeti.

Megszűnt száj- és körömfájás. A sümei járásban a száj- és körömfájás megszűnt, a heti-és országos vásárookra a hasított körmű állatok felhajtása újból megengedett.

Szilveszter-estély. A tapolczai izr. jótékony Nőegylet Tapolczán, az Ebeschütz-szálló termeiben 1903. évi deczember hó 31-én (Szilvesztereste) műkedvelő színelőadással és élőképpel egybekötött táncestélyt rendez. Belépti-díj személyenként 3 korona. Kezdeté 8 órakor. Felülvezetések a jótékony cél érdekében köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Műsor: I. „A másé” (Vigjáték I felvonásban.) Személyek: Gutstein Mariska, Löwy Jolán, Rechnitzer Irén kisasszonyok, Pollák Ernő, Bricht Jenő urak. II. „Varóterem”. (Dialog.) Előadják: Hochstädter Frida kisasszony, Lessinger Jenő ur. III. „Valami hibája van.” (Vigjáték I felvonásban.) Személyek: Feleki Margit, Hochstädter Margit kisasszonyok, dr. Balázs Armin, N. N. urak. IV. (Betétül). Zongora és hegedű játék. Előadják: Hoffmann Irén kisasszony, Révész Sándor ur. V. „Petrarka szerelmi vallomása”. (Előkép) Közreműködnek: Berger Károlyné, Mandl Sándorné, Neményi Gézné, Pollák Béláné, Stiglicz Arminné, Weiler Kálmán urnők, Kertész Berta, Schäffer Irén kisasszonyok

Eljegyzés. Gross Henrik a nagybaári fűrésztelep társtulajdonosa, (Gross Herman petrozsényi kereskedő és az izraelita hitközség elnökének fia,) folyó hó 8-án jegyezte el Csimpán Scheiber Ignác kedves és bájos leányát, Katinka kisasszonyt.

Olasz bor beözönlése. Az olasz, főleg apuliai borkereskedők sietnek, hogy az év vége előtt minnél több bort exportálhassanak Magyarországra és Ausztriába. Eddig már 105,000 métermázsával több bort exportált Olaszország, mint 1902-ben és állítólag még 500,000 métermázsát kell szerződészerűleg Magyarországra és Ausztriába szállítani. Fiumében már annyira tele van minden helyiség olasz borral, hogy a kereskedők kényte-

lenek Fiume környékén, különösen Susákon pinczéket és egyéb helyiségeket bérelni az importált olasz bor elhelyezésére. Ez igen szomorú kilátást nyújt a magyar bortermes legközelebbi jövőjére és elég világosan mutatja, mennyire szükségünk van arra, hogy Olaszországgal megköthessük az új kereskedelmi szerződést, mely a jövőben gátat von az olasz bor beözönlése ellen.

Halálozás. Bürger Gizella, Bürger Fülöp és neje Frankl Róza leánya élte virágában hosszas szenvedés után f. hó 14-én elhunyt Kaposvárott.

A zalamegyei főispán távozása A zalamegyei „Magyar Paizs” értesítése szerint Jankovich László gróf zalamegyei főispán az új rendszer következtében megvált állásától. A főispán már a közigazgatási bizottságban el is bucsuzott. Utódjául emlegetik a Jászberényből híres Almásyt, Török grófot és Hertelendy Ferenc országgyűlési képviselőt. Hertelendy kinevezése bizonyosnak látszik.

A molnár munkaszünet. A vidéki malomtulajdonosokat és a munkásokat egyaránt kellemetlenül érintette a vasárnapi munkaszünetről szóló törvénynek rendelkezése, amely a molnároknak nem adja meg a vasárnapi pihenőt. A kereskedelmi miniszteriumban már foglalkoznak a tervvel, hogy az összes malomoknak megadassék a vasárnapi munkaszünet. Ezzel elérhető volna, hogy a vándorok epen vasárnap végezzék a legtöbb munkát és megszűnnek a kereskedelmi malomok túlprodukcója, mert az egynapos szünetelés körülbelül 15 százalékos üzemi korlátozást jelentene.

Köszönet-nyilvánítás. Személyesen nem tehetvén, ezen az uton vagyok kénytelen hálás köszönetemet nyilvánítani annak a 107 melyen tisztelt törvényhatósági bizottsági tag urnak, akik a folyó évi deczember hó 14-iki vármegyei rendes közgyűlésen közel 12 évi vármegyei szolgálatom után, bizalmukkal továbbra is megajándékoztak, becses szavazatukkal szolgabíróvá leendő megválasztásomat előmozdítani törekedtek. Igazságos ügyem elbukott s a jól megérdemelt kenyér helyett üres tarisznyát s vándorbotot kaptam jutalmul! Most, midőn a létért való küzdelmet megkezdem s a kezembe nyomott vándorbottal a bizonytalan jövő felé utrakelek, azzal a szent fogadással veszek önöktől, összes jóakaróimtól, jóbarátaimtól, tisztársaimtól és forrón szeretett édes szülőföldemtől bucsut, hogy szerény tehetségemet a jövőben is, a létfontosságú nehéz küzdelmei közepett szeretett vármegyém szellemi és anyagi felvirágoztatásának fogom szentelni. Fogadják is-

rendkívüli terjedelmű volt, egy ily divathölgy látogatta meg Heinet s kézirátot kért tőle. Szokott gunyorával ily verset írt rögtönözve a költő:

„Nagy hévvel zörget X asszony
Barátnéjának ajtaján.

Kinyílik, ah, de ő azon
Gyorsan belépni nem tud ám!

Belülről hangzik most a szó:
Te vagy? S még kint? Ez mit jelent?
Ah édes, szól a kint való
Mosolygva, hogy jobb lenne bent.

Ajtódnak egyik szárnya van
Kinyitva csak, a másikat
Nyitassd, mert egyen bajtalan
Kalapdíszem át nem halad.”

Azon időben, mikor az asztaltánczoltatás divatja járta, egyik udvarnál Humboldt is zaklatták, hogy e tüneményt magyarázza meg, mit ő tenni vonakodott.

Egyik este L. herceg egy mellékszobából rohant a szalonba, hol Humboldt is volt s hozzámenvé mondá: Excelenciás uram! most a magam szememmel láttam. Ott benn egy asztal tánczol körül a szobában s pedig oly gyorsan, hogy a hölgyek alig bírják követni. Nos, mit szól hozzá?

„Mit szólnak? — felelt Humboldt, — hát az okosabb enged.”

Heine és felesége 1839-iki délfranciaországi utazásukban találkoztak Ernsttel, a híres hegedűművészszel, kivel már Párisban megismerkedtek. Mivel Heine épen Párisba szándékozott visszautazni, megkérte a művész, hogy egy ottani híres homeopata orvosnak vigyen el egy kis ajándékot, melyet ő küld neki. Ez pedig egy óriási hosszú szalámi volt. Heine megígérte, s Matildával és a szalámmal a Lyon és Páris között közlekedő postakocsira ült. De Páris messze volt, a postakocsi lassu, ő és felesége éhes. Mi volt természetesebb, mint hogy Éva vétke megismétlődött. Az asszony nem tudott elmentálni a pompásan illatozó szaláminak, megkóstolta, férjét is megkínálta s mindketten ettek belőle. Mivel pedig a szalámi kitűnő volt, az ut pedig majdnem végtelen, mire Párisba értek, az óriási szalámi valóságos eltörpült. De most mit tegyenek? Heine érezni kezdte, hogy nem szép dolog volt a tulajdonost és a szalámit így fölcusfolni, de mivel a történet már meg nem történte tenni nem lehetett, Heine mást gondolt. Elővett egy borotvát s egy teljesen átlátszó, igen finom szeletet metszett le s levélborítékban a hegedűművész orvosának a következő levél kíséretében küldte el: „Uram! A homeopatia terén tett vizsgálódásai már kétségtelenné tették, hogy a milliomodrészt a legnagyobb hatást eredményezheti. Fogadja el e milliomodrészt egy lyoni szaláminak, melyet Ernst ur nekem az ön számára adott át. Ez, ha a homeopatiának igaza van, bizonyára oly hatást fog tenni, mint az egész szalámi.”

méltelve mély hálám és nagybecsülésem kifejezését.

Keszthely, 1903. deczember 15.

Mély tisztelettel:
Dr. Csák Arpád.

Nyilvános köszönet. Kardos Mór urnak, aki 20 méter barchetot és 7 drb. fejkendőt, s Kemény Mór urnak, aki 17 méter barchetot ajándékozott a tapolczai kath. nőegyletnek szegény gyermekek felruházására, hálás köszönetét nyilvánítja

a tapolczai kath. nőegylet elnöksége.

Azon tisztelt olvasóinknak, kik a cognacot akár itálnak, avagy gyógyszerül vagy theába használják, ajánljuk az irányadó szakemberek által is elismert kitűnő valódi borból párolt „Medicinál cognacot,” melyet a Cannis és Stock trieszti állami felügyelet alatt levő, destilláló gyár állít elő. A medicinál cognac a francia módszer szerint ahhoz alkalmas borból párolt ital, mely különösen természetes és kellemes ízével tünik ki és kiállja a versenyt a legjobb francia gyártmányokkal.

Megjelent a „Szőlészeti és Borászati Lap Naptára” 1904-ik évi folyama. Ára 1 korona. Ezen naptár igen hasznos tudnivalókat tartalmaz mindazok számára, kik szőlészettel és borászattal foglalkoznak. Változatos tartalmánál és szép kiállításánál fogva melegen ajánlhatjuk t. olva óink figyelmébe. Megrendelhető a „Szőlészeti és Borászati Lap” kiadóhivatalánál Kecskeméten.

C S A R N O K.

Patkó életéből.

(Népmonda.)

Megy Salamon zsidó kicsi batyujával,
Megállítja Patkó kilenced magával:
„Saskai Salamon, kezünke akadtál,
Mi járatban voltál a zsandár csapatnál?”
„Hittak, hát bementem. Kérdeztek rólatok.”
„Zsidó, ezért meghalsz!” —

— „Közbé ne szóljatok!
Tedd le a balaskát, ne nézz rá oly sandán,
Patkó itt a vezér!” És szét néz a bandán,
De ez egy nézésre megszűnt a szóbeszéd.
„Senki se emelje Salamonra kezét!
Majd én törvényt szabok. Salamon hol voltál?”
„— Megmondtam az imént, hogy a zsandár-
[roknál!”

„Mit kérdeztek tőled?”
„No, hát mit kérdeztek?”
Földadtál bennünket?”

„Maradjatok veszteg!
Bitang, ki rám fogta, Salamon szavára,
Nem kötnek bennetek az akasztófára!”
„Csak lassan Salamon, ne ugorjál tűzbe,
Kétezer pengő van fejemre kitűzve!”
„— Mindegy, a szentírást megtartja a zsidó,
Abban pedig az van: Ne légy árulkodó!”
„Hát batyudban mi van?”

„Biz ebben dohány van!”
„Hát miért nem hozott az ördög korábban!
Add ide a dohányt!”
„Itt van szép szerével!”
„Na most már Salamon menj Isten hírével!”

Salamont az asszony falu végén várta,
Elmondta, hogy ott járt a Patkó bandája,
Meg öt pengőt hagytak, nem ingyen, sohse
[bánd,
Azt modták, az uton megvették a dohányt.
Vátszonyi Izidor.

Végítélet.

A dal
A világon ha majd kihál,
Ha sirba hull sok emberöltő,
Ha meghal az utolsó költő —
Ha már
Nincs többé énekes madár,
A gyárak füstje
Messze ütze
A dalnak ambra illatát
És nem sir a világon át,
A mely már pusztá ravatal,
A dal!
Ha kihül lassan itt a föld,
Ha már az eszme romba dől!

S a végtelen nagy alkotás,
Mely oly csodás:
A lélek szárnya megszegett —
És ég alatt és föld felett
Már nem sző álmat senkisémet
S a szív pihen. . .
Ha nem morajlik már az erdő
S a fákról fáradtan lepergő
Lombok hullása hangtalan —
A forrás néma és a szellő
Virágkelyhekből felszökellő
Illatot nem kerget tovább;
Nem zümmög halk melódiát
A lég, mely lágyan szerzte foly —
A létnek hangja nincs sehol!
A nagy világon néma csend ül,
A föld az űrben meg se lendül
S a mindenségben rá beáll
A nagy halál!

Ha majd az egyetem felett
Kimondva már a hirdetőt,
A rémes szörnyű végítélet. . .
Ha már azontul nem jó semmi,
Az eszme sirba tér pihenni
S felhők honában fent az Ur
Csapásra tartja már kezét. . .

Ah, ekkor mulhatatlanul,
Mielőtt büszke alkotásán
Önön kezével ütne szét,
Megáll az Ur egy percze még!

„Mi ez?” Művemben nincs tökély!
Nem lehet ily sivár a vég —
Képeknél kópíája hű,
De nem mulhat el így a mű. . .

A csodás világrendszerek
Nem hullhatnak a semmiségbe
És nem pusztulhat el a föld
Amit a lelkem még betölt —
Nem dőlhet össze a világ,
Amely az égi körbe vág,
Ily disztelen!

Oh, nem lehet
Ily hangtalan a nagy halál,
Ha célját a lét már betöltve
Alkotójához visszazáll!

Elő tehát! Énekre fel!
Te égi kürtös: Gabriel!
A dal sirassa szerzetét,
Hogy semmiségbe hull a lét. . .
A dal, mely annyi emberöltőn
Önnön világom lelke volt!
Énekre fel! Utolsó költőm
Te léssz, te büszke Gabriel!
Az Ur most benned hiú el
A tiszta, isteni sugárt. . .
S ki lent a földön dallva járt,
A költő mind te benned él —
Beléd öntöm mindannyi lelkét,
Zendüljön a világon át
Végítéleti harsonád
S a dal hangja mig szerzte száll.
Jöhet a végső, nagy — halál!

Pakots József.

PIACZI ÁRAK

az október 27-iki hetivásáron.

		korona
Buza	50 kilóként	7.40—7.60
Rozs	" "	5.60—6.—
Árpa	" "	5.60—6.—
Zab	" "	5.50—5.75
Tengeri	" "	5.—5.75
Bükköny	" "	5.—5.50
Burgonya asztali	" "	4.—4.50
Takarmány burgonya	" "	3.—2.—
szalmazsupp párja	" "	0.40—0.44

A KÖZSÉGHÁZÁBÓL.

2536/903.

Hirdetmény.

A báró Welden tábornagy-féle alapítványban több hely megüresedett, — ezekre pályázhatnak az 1848/49 évbeli katonák; — a kérvényhez oly okmány csatolása szükséges, melyből kitűnik, hogy a jelzett hadjá-

ratban részt vett, a többi alulírottánl meg tudható.

Tapolca, 1903. deczember 17.

Horváth Jenő
I. jegyző.

APRÓ HIRDETÉSEK.

STIGLITZ ÁRMIN
órás- és aranyműves
Tapolca.

Pontos munkával jó és olcsó áruval szolgálni, ez az elve az elismert legjobb és legrégebb órás- és aranyművesnek:

Stiglitz Ármin.

BÓDAY SÁNDOR épület- és butor-asztalos Tapolcán, keszi-utcza. Ajánlja ujonnan berendezett butor-raktárát egy a legfinomabb, mint az olcsóbb fajta butorokból. Nagy raktár kész koporsókból. Elfogad minden féle épület- és butor-asztalos munkát, úgy szintén javításokat a legjutányosabb árban.

FÜLÖP GÉZA

kádár Tapolcán.

Elvállal jutányos árak mellett szakmájába vágó munkákat: hordókat, kádakat, úgy egyéb pincze-eszközöket.

Állandóan raktárt tart ezen cikkekből.

Javításokat jutányosan elfogad.

CSILLAG FERENCZ

czipész mester

TAPOLCZA

Fő-utcza (Gold-féle ház.)

Készít divatos uri, női- és gyermek-lábeliket. — valamint fájós lábakra (orthopád) czipőket — csinos és tartós kivitelben.

Javítások gyorsan és pontosan teljesítenek.

PREISZ MANÓ

szobafestő és mázoló

Tapolcán.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, ugymint szobafestést, mázolást, tapétázást, aranyozást és czimfestést.

FOGAK

és teljes fogsorok

rágásra alkalmasak a gyökér eltávolítása nélkül is, továbbá eltörött és nem jól illő fogsorok javítását 2 óra alatt mérsékelt árak és részletfizetésre is elvállalja.

Brattan József, fogműves
Tapolca, fő-utcza volt Hoffmann-féle házbau.

SZŐLŐBIRTOKOSOK figyelmébe ajánlom állandóan nagy választéku raktáromat, mindenféle, a szőlőkezeléshez szükséges gépekből u. m.: permetezők, szénkénegezők porozók, lepkefogó lámpák — továbbá a legnagyobb választék szőlőprésekben, azonkívül állandó nagy raktárt tartok mindennemű mezőgazdasági gépekből.

PAUK VILMOS

vaskereskedese Tapolca.

HIRDETÉSEK.

Saáry Péter diszeli lakos földbirtokos sátoimai és diszeli ház, szőlő és szántóföld ingatlanai szabad kézből eladék.

Venni szándékozók forduljanak az eladó megbizottjához dr. Györffy Zoltán ügyvédhez, Tapolcán.

KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI

AJÁNDÉKRA

LEGALKALMASABB:

Imakönyvek,

Diszművek,

Ifjusági iratok,

Levelezők,

Emlékkönyvek,

Költemények,

Levelezőlap albumok,

Képes könyvek,

Levelepapírok

diszes dobozokban

kaphatók

Löwy B.

könyv- és papirkereskedésében

TAPOLCZA.

Romlott borokat

dohos, penész vagy hordóizüeket és szaguakat

azonnal és feltétlenül megjavít a

BONORAL

mely teljesen iz és szagnélküli folyadék s a bornak idegen izt nem ad.

A BONORAL

ugy hat, mint valami derítő szer: a kellemetlen dohos izt tartalmazó alkotórészeket (és csupán ezeket) a borból kiválasztja és magában tartja úgy, hogy egyszerű lefejtéssel a tiszta bortól elválasztható

Hatása biztos!

Ára egy hektóra 3 kor., öt hektóra 14 kor.

használati utasítással együtt

Kapható:

Erdős Jenő

gyógyszerésznél, Egerben (Hevesmegye.)

Jorgo János

órás gyári raktár Wien III. 4. Rennweg Nr. 75 B

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált arjegyzekemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászedés teljesen kizárva.

Órajavitási műhely.

Mindenmü zsebórába új rugó helyezése 40 kr. Minden vasarolt vagy javított óráért kezességet vállalok. Kivonat a nagy arjegyzekből:
7787. sz. legolcsóbb legjobb strapaczióra nick. keltokban 36 órai járással 2/2 frt. 30
8039. sz. valódi ezüst pánczelláncz 15 gr. 1 frt.
7858. sz. ezüst remontoir, dupla fedelű 5
7988. sz. Ingaóra ütőművel 2 sulyal 130 cm. magas 11 50
7929. sz. Jó ebresztő óra 1 20
Szíveskedjek nevére és házzámomra 75/B, pontosan figyelni.

Nincs többé tyukszem!

Ha tyukszemétől meg akar menekülni, úgy elegendő egy kísérlet a törvényesen védett és biztosan ható

Denzinger féle

„Viktória” tyukszem kenőccsel

a melylyel a legkeményebb tyukszemtől lehet megszabadulni.

Egy tégely ára 1 korona 30 fillér; 1 kor. 50 fillér beküldésénél bérmentve Kapható feltalálónál:

Denzinger Ármín, Ujvidék

Kapható minden gyógyszerárban és droguista üzletben.

Ne vegyen

Gimbalmot vagy Hármoniumot, mig

Reményi Mihály

mű-hangszerész

legujabb képes arjegyzekét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik.

Budapestről

Király-utca, 44 I sz.

Báli selyem

méterenkint 60 krajczáról, legújabb ujdonságok. Frangó és vammenyí házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték postafordultával.

Henneberg selyem-gyár Zürich

A n. é. közönség figyelmébe ajánlom 20 év óta fennálló könyv- és papír kereskedésemet.

Állandóan nagy raktár:

a legujabb irodalmi termékekből, ifjusági és diszművekből. Imakönyvek minden vallásfelekezett részére.

Író és rajzszerék nagy választékban, nyomtatvány-raktár, ügyvédek és körjeg zóségek részére.

Megrendelek: pacsétnyomókat és ruggyantabélyegzőket.

KÖNYVNYOMDÁMAT

folyton új anyaggal bővitem úgy, hogy bármely kényes igényeket is képes vagyok munkámmal kielégíteni.

KÖNYVKÖTÉSZETEMBEN

oly munkák készülnek, melyek bátran kiállják a versenyt nagyobb városok ilyenmü iparával.

L O W Y B.

könyv- és papírkereskedő, Tapolezán.

Rum, Cognac, Szilvorium,

likőrök, likörkrémek stb. az általam készített vegytiszta eszenciák és kompozíciókkal házilag $\frac{1}{8}$ sőt $\frac{1}{4}$ részben olcsóbban állíthatók elő, mint készen vett árak. Árjegyzék és használati utasítás ingyen és bérmentve.

Baros Gábor,

Budapest, VII. Dohány-utca 1. A. W.
Eszenciák és Kompozíciók gyára.

Tüzifa eladás.

I. Bükkfa házhoz szállítva 33 kor.

II. „ „ „ 29 „

I. Cserfa „ „ 32 „

II. „ „ „ 28 „

Egészséges, száraz, szép 100 m/m,

I-ső osztályú bükkhasábfát korona 130.—

II-ik „ „ korona 125.—

szállít bérmentve a tapolczai vasut-állomásra

FRANK BERNÁT

Tapolcza.

Az erdőben átvéve a bükkfa 8 koronával, a cserfa 6 koronával olcsóbb.

A fuvar a fa átvételénél a fuvarosnak fizetendő ki.

Fogorvos**Dr. Kóródi Simon**

állandóan rendel Tapolcán

kivételesen minden

vasárnap és csütörtökön

Steiner Lipót ur házában

délelőtt 9-től délután 5

óráig.

19-20

MÉRLEG

gyártmányokról szóló képes árjegyzékemet, mely a legkülönfélébb:

EGYENSÜLY, TIZEDES ÉS SZAZADOS MÉRLEGEK, GABONA, MARHA, ÉS HIDMÉRLEGEK,

továbbá

hitelesített súlyok és űrmértékek ábráit és árait tartalmazza, érdeklődőknek készséggel küldöm ingyen és bérmentve

*Használt, hibás mérlegek javítását elvállalom.***SCHOTOLA ERNŐ, BUDAPEST**

Fő-üzlet VI., FONCIERE-PALOTA. Gyár VI., RÉVAY-UTCZA 16. saját ház

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie) CAMIS és STOCK BARCOLÁBAN TRIEST MELLETT ajánlja belföldi

GYÓGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerészegyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

$\frac{1}{2}$ palaczk 5 korona $\frac{1}{4}$ palaczk 2-60
10 palaczk rendelésénél 10% engedmény.

Kapható: Tapolcán.

POPPER GYULA fűszerkereskedésben;

nagybani eladás a vidék részére

SATTLER JÓZSEFNÉL Nagykanizsán.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. belügyi minisztérium által jóváhagyott kísérleti állomás és élelmiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. belügyi minisztérium által jóváhagyott kísérleti állomás és élelmiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.

Osztálysorsjegyek

kaphatók

LOWY B.könyv- és papir-
kereskedésben**TAPOLCZÁN.**